

Könyvet írt az éjjeliőr

A galambospusztai éjjeliőr megírta a magyarországi szlovákok lakodalmi szokásait. Ez persze, csak azok számára furcsa, akik korábban nem ismerték Lami Istvánt, és nem tudták, hogy ezt megelőzően már összegyűjtötte és kiadta a magyarországi szlovákok népdalait is, és még vagy öt könyvet. A többkötetes szerző ma hetvenhárom éves, már rég nem őrzi a tsz-földeket, sőt mint mondja, a régi családi földek után járó aranykoronát is odaadta a gyerekeknek. Nincs már kedve a kapálgatáshoz...

– A szlovák az anyanyelvem, szlovákul beszéltem anyámmal, és a magyar kiejtés miatt csúfoltak is az iskolában – meséli Lami István. – Szlovák a hagyományos szellemi kultúrája is a községnek, Püspökhatvannak, ahol születtem, emlékszem, még a harmincas években ez volt az érintkezési nyelv. Igaz, hogy csak a hat elemet végeztem el, de úgy hozta a sors, hogy ötvenben már én patronáltam az akkor megalakult püspökhatvani szlovák együttest. Hatvanról pedig, huszonöt éven keresztül, a szlovák szövetségben dolgoztam.

A püspökhatvaniak népszerű Pista bácsija azonban nem ettől vált ismertté. Húszévesen – 1945-ben – a Muharai együttesben kezdett táncolni, Jancsó Miklóssal és Vitányi Ivánnal együtt, 1948-ban pedig alapító tagja lett a Honvéd Művészegyüttesnek. Szólótáncosként nagy sikereket aratott, még portréfilm is készült róla.

– Életemben többször kellett olyan munkát végezni, amit csak menet közben tudtam elsajátítani – folytatja. – Ötvenévesben kiemelték, és betettek a Népművészeti Intézet táncosztályára, ahol nekem kellett az országos néptánc-találkozókat szervezni. Közben elküldtek káderiskolára, elvégeztem a népművelés szakot, a szakdolgozatot pedig Püspökhatvan negyvenöt utáni kulturális történetéről írtam. Aztán megint kiemelték, az aszódai körzetben lettem népfonográfus, de szerencsére sikerült elmenekülnöm, és bekerültem a szlovák szövetségbe. Akármilyen furcsán hangzik is, amikor a magyar néptáncmozgalmat irányítottam, akkor is a

szlovák kulturális hagyományokat gyűjtöttem. Hét könyvet írtam erről, foglalkoztam a népdalokkal, népballadák, lakodalmi szokásokkal, mindennel, ami a magyarországi szlovákok kultúrájával összefügg.

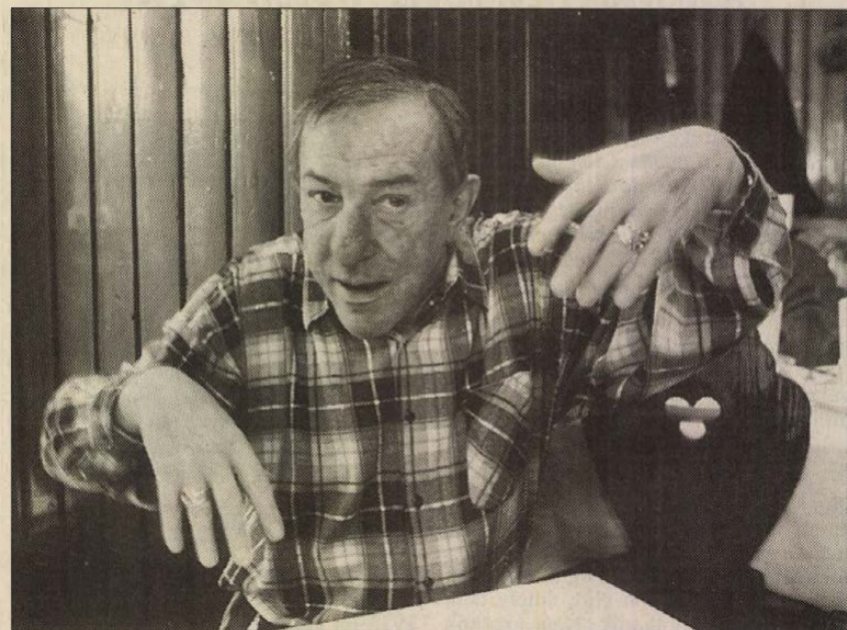
Lami István 1986-ban ment nyugdíjba, és mivel már korábban is foglalkozott gyerekekkel, éneket, táncot tanított nekik, nyugdíjasként az iskola napközis tanára lett. Aztán következett az éjjeliőrkedés Galambospusztán, ahol nagy nyugalomban írhatta a magyarországi szlovákok lakodalmi szokásairól szóló könyvét. Ezzel 1989-ben végzett, de egy év múlva már újabb terve volt: megírni szülőfaluját, Püspökhatvan történetét.

– Négy évet kellett várnom, amíg az önkormányzat megszavazta a támogatást – meséli –, de attól kezdve a váci levéltárat bújtam, és kutattam a püspöki levéltárban is. Akármilyen hihetetlen, a falukrónika elkezdése előtt soha nem jártam levéltárban... Amikor már tekintélyes anyag jött össze, elvittem Aszódra, dr. Asztalos Istvánhoz, a múzeum nyugalmazott igazgatójához, aki aztán elmondta, hogy szerinte mi hiányzik még. Rászántam újabb egy évet, és amiben nem találtam forrásanyagot, azt az idős emberek visszaemlékezéseiből pótoltam. Tavaly májusban fejeztem be, utána hetekig nem tudtam ceruzát venni a kezembe...

A magát népművelőnek valló, többkötetes szerző továbbra is a magyarországi szlovák kultúra ápolását, hagyományainak megőrzését tartja feladatának. Bár szerinte a nemzetiségi községekben sok magyar volt és van, aki sokat tett a kisebbségi kultúráért, mégis többet kellene tenni annak megismertetésére. A faluja történetéről írt legújabb kötete is azt hirdeti, hogy a község kultúrája szlovák, és erről nem szabad elfeledkezni. A könyvben szereplő, máig ott lakó családok pontosan megtudhatják, hogy elődeik mikor települtek le, és Lami István úgy gondolja, hogy gyökereik ismeretében még tudatosabban és büszkébben vállalhatják nemzetiségi voltukat.

B. J. G.

Emszi Papa rapel

Antal Imre

BÁNHALMI JÁNOS FELVÉTELE

„Mentem a fotózásra, ahol legnagyobb meglepetésemre azt kérték, hogy öltözzek be rappernek. Most képzelje el: a fejemre tettem egy baseballsapkát, rám adtak egy kapucnis pólót, a nyakamba akasztottak egy irdatlan méretű láncot, merthogy állítólag így néz ki egy rapper. Most mondja meg, ezt tettem velem, az én koromban!” – sópánkodik mosolyogva Antal Imre, akinek a napokban jelent meg *No limit* című lemeze, amelyen a színész-műsorvezető Mc Papa néven rapművészként mutatkozik be.

– Önéletrajzi könyvében azt írja, hogy abban a hódmezővásárhelyi iskolában, ahová ön járt, az egyik fizikatanárt dr. Falábú Dezsőnek hívták. Ez igaz, vagy csak viccelt?

– Tényleg így hívták, de miért fontos ez?

– Mert sohasem lehet eldönteni, hogy komolyan beszél, vagy csak tréfál. Egy hatvanévesen debütáló rapper... Az ember nem tudja, mire véli ezt a kalandot.

– Németh Gábor dobos barátom találta ki, hogy csináljunk egy raplemezt. Kihívásnak éreztem a dolgot, annak ellenére, hogy tudom, ezt már sokan túlzásnak fogják találni. Nekem ugyanis semmi közöm a pop- vagy rockzenéhez, és ezeket a felizgatót, követhetetlenül hadaró fekete fiúkat is csak tévében láttam. Mindenesetre a fotózásnál vigyáztam arra, hogy a fülem kilógjon a kapucni mellett, ez pedig azért volt fontos, hogy mindenki előtt világos legyen, hogy ez maga a zárt osztály.

– Akkor tehát inkább jókedvű lemezzel van szó, nem szigorú gengszterrapról.

– Isten őrizz! Utálom az erőszakot, még a szövegezés szintjén is. Éppen elég baj az, hogy néha beleszópnak arrafelé, ahol lakom. Ha viszont nagyon elegem lesz a városból, akkor elvonulok a szentendrei nyaralómba, és...

– ...és a munkába fojtja a bánatát.

– Régebben tényleg így volt. Kimentem a telekre, azonnal négykézlábra álltam, és piszkálni kezdtem a növényeket. Ma már csak pihenek ott. Van egy olyan pici medencém, amit méretei miatt csak medenkének hívok, annak a szélén ücsörgök, olvasgatok.

– A legenda arról szól, hogy nem is akart telket venni, csak rábeszéltek.

– Tényleg így volt. 1967-ben, megnyertem a Liszt-Bartók zongoraversenyt, és ezért kaptam egy kisebb összeget is, amin autót akartam vásárolni. De egy ismerősöm rábeszélte, hogy inkább telket vegyek, hiszen az még befektetésnek is jó. Hogy kell telket venni? – kérdeztem tőle. Nem nagy ügy – felelte –, fölülsz a HÉV-re, kíméssz Szentendrére, és veszel telket. Fölülfém a HÉV-re, kimentem Szentendrére, bementem az első presszóba, és megkérdeztem a felszolgálólányt: tessék mondani, hol lehet itt telket venni? Azt mondja erre ő: menjen a Petyinába, ott lehet. Te jó ég, gondoltam, itt engem azonnal elküldenek a... petyinába, kicsoda hely ez. Aztán kiderült, hogy a Petyina egy terület Szentendre szélén, és tényleg csodálatos. Na, ott vettem végül egy kis telket.

– Visszatérve a raplemre: önnek jól pörög a nyelve?

– Mit mondjak? Nem könnyű egy szuszra elhadarni olyasmiket, hogy: fiatal a nagypapa, de még nem gyagya, fejben számol, ír, olvas és jár az agya. Volt, ahol olyan sürere szerkesztették a szöveget, hogy elfogyott a levegőm.

– Még önnek is, aki pedig tavaly a

Komédiában szinte levegővel nélkül mondott el hatvan perc alatt hetven viccet? Amúgy pedig egyszer már finoman utalt arra, hogy a pesti levegőből nem érdemes sokat venni. Egy régebbi beszélgetésben említette, hogy első komolyabb öltönyt Olaszországban vásárolta, és a színét úgy határozták meg, hogy „fumo di Londra”, azaz Londoni füst. Ma már – ahogy ön mondta – csak „pesti kosz” színű öltönyei vannak. Ezt okozza a pesti levegő.

– Mit csináljak, ennek ellenére szeretem Budapestet. Itt ugyanis válogathatok a színházak, mozik, koncertek között, de ha éjjel egykor eszembe jut, hogy nincs cigarettám, akkor lemegek a boltba, és veszek egy dobozzal, ha meg vidékről érkezem meg éjszaka, el tudok menni megvacsorázni... Sok tekintetben ideális hely.

– Ha még ma is zongoraművész lenne, nem tartaná annak, hiszen bérházban lakik.

– Emlékszem, zenész koromban egyszer órák óta gyakoroltam Bartók opusz tizenegyes zongorasztívjét, amikor a szomszéd a végső kőkikészülve bekopogott hozzám. Kimentem, ő ott állt az ajtóban egy fürdőköpenyben, és könyörgő tekintettel kérdezte: Ne haragudjon, mást nem tud? Mire én: Most tudok, ezt nem tudom. Azért gyakorolom.

– Említette az éjszakai vacsorákat. A későig nyitva tartó helyeken sok a kallódó zongoraművész. Szereti őket?

– Szeretem. Nagyon hangulatosnak találok azokat a kellemes melódiákat, a zongorán álló, sápadt fényű lámpát... Emlékszem: a Duna Inter-Continentalban Szabó József zongorázott, és Beamer Bubi vibrafonozott. Amikor éjjelkor elmentek a vendégek, és már csak néhány ismerős maradt, akkor kezdődött az örömmelés, hát az fantasztikus volt! Ők például nagy művészek voltak, és szerencsére nem kallódtak el. Hallottam egy virtuóz módon játszó tangóharmonikás koldusról is, akit a pesti utcán talált meg egy kiadó, ma már több lemeze van.

– Ön gyerekként többször járt Budapestre, míg végleg letelepedett itt.

– Négyéves koromban voltam először a fővárosban, akkor csak a szüleimmel, átutazóban. Mesélik, hogy a kivilágított budai Várat látva egészen elcsodálkoztam. Kérdeztem, hogy mi az, és édesanyám, a kedvenc mesémre célozva azt mondta: az a békakirály palotája. Másodszor a háború végén menekültünk ide

Hódmezővásárhelyről. Akkoriban jóformán minden az étel beszerzéséről szólt. Az Alagút mellett egy presszóban lehetett – jegy nélkül! – lilakáposzta-salátát kapni, aminek nagyon megörültünk, aztán jártunk még egy svéd szeretetkonyhában, ahol többnyire bálnaszírral készült, romlófélben lévő káposztafőzeléket etünk. A banktisztviselő nagynéném ehhez hozott a munkahelyéről a kékításkájában két szelet, kissé püderillatú kenyeret. Felejthetetlen idők voltak.

– Később Budapestre költözött, majd zongoraművészként tizenhét országban koncertezett, hét nemzetközi díjat nyert, mígnem 1972-ben három ujsa megbérelt. Később a televízióban dolgozott, ám a rossz nyelvek szerint akkor figyeltek fel önre a budapestiek igazán, amikor vezeti tanult Kőbányán.

– Herskó János Szevasz, Vera című filmjében – annak ellenére, hogy akkoriban még nem tudtam – vezetnem kellett. Ezért a filmgyár költségén vettem egy két leckét. Elküldtek a Dankó utcába egy oktatóhoz, aki rosszarú, borostás pali volt, és nem sokat vacakolt velem. Beültetett egy ószi Moszkvicsba, aztán szükségaván csak annyit mondott: „Ez itt a gázpedál, ez a fék, ez meg az úgynevezett kuplung, amit akkor kell nyomni, ha sebességet vált. Ha erre tekeri a kormányt, jobbra megy az autó, ha arra tekeri, balra. Az a kocsi orra, az meg a fara. Megjegyezte?” Gondolhatja, ennyi képzést követően mit produkáltam a forgalomban... Mindenesetre sok érdekeset megtudtam a családomról.

– Ma jobban vezet?

– Jobban. Csak az a baj, hogy igyekszem túl óvatosan és szabályosan közlekedni. Az sem jó.

– Nyugodtan üggyetlenkedhet is, önnek nyilván elnéznék az emberek. Azt gondolnák, hogy aki örökké viccel, az a forgalomban is azt teszi, és legfeljebb jól nevetnének. Apropos, nevetés. Ma már csak nyomában található meg a legendás pesti kabaré. Mintha pesti vicc is egyre kevesebb születne.

– Tudja miért? Mert a politikusok ma már mindent kimondanak, sokszor még azt is, ami nem igaz. Aztán megváltozott a világ. Az emberek pénztelenek, családok, megkeseredettek. Ezzel meg senki sem szívesen tréfálkozik. Hofi Géza műsorában hallottam a következő viccet: Tudják mi a korrupció? Amiből engem kihagynak. Találós és bölcs humor. Ha humor egyáltalán.

Trencsényi Zoltán

TANULJON GYORSABBAN!

Beszédközpontú és készségfejlesztő tanfolyamok heti 5x4 és 2x2 órában május 4-től.

Bp. II., Bimbó út 7. © 212 4010
Internet: www.ih.hu

International House
ANGOLUL TUDNI KELL

Mexikó Budakeszin

„A képek segítségével úgy érezhetjük, hogy Magyarország most nemcsak Európa, hanem Dél-Amerika közepe is lett” – invitált Budakeszi polgármestere minden érdeklődőt a minap megnyitott fotótörténeti kiállításra.

A régi Mexikó varázslatos világába vezet el a látogatót a két utazó fotográfus Rosti Pál és Hugo Brehme. Míg Rosti Pál a múlt században, Hugo Brehme már századunk elején örökölte meg a dél-amerikai ország életét. A különleges fotók éppen ennek köszönhetően Mexikó legváltozatosabb arcait tárják elénk. Höl az úszó szigeteken dolgozó asszonyokat, hol a Szomorú éj fáját láthatjuk, amelyek a régi szigetvilág nyugalmas képeit idézik. A tehetséges művészek életében Mexikó jelentette azt a meghatározó élményt, amely mindkettőjük fényképessékké avatta. Az ország életének más-más időszakában jutott el a két utazó a távoli vidékre, így az utcák, teretek, épületek, a bennük rejlő életképek két külön világot vetítenek elénk.

A tárlat május hatodikáig látható.

K. J. V.

KÖZLEMÉNY

A Ríport Napilap és Könyvkiadó Rt.
(1134 Budapest, Lehel utca 12.)

ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1998. május 29-én, délelőtt 9 órakor a VIII. kerület, Golgota u. 4. V. emeleti tárgyalójában tartja.

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság beszámolója az 1997. gazdasági évről
2. A felügyelőbizottság jelentése
3. A könyvvizsgáló jelentése
4. Az 1997. évi mérleg megállapítása
5. Döntés az eredmény felosztásáról
6. Az 1998. évi gazdálkodási terv előterjesztése
7. Felügyelőbizottsági tag lemondása
8. Felügyelőbizottsági tag választása
9. A tisztviselők díjazásának megállapítása
10. Az alapszabály módosítása, a tevékenységi körök felülvizsgálata.
11. Egyebek.

Az igazgatóság

Üdvözöljük a SPAR-nál!

A SPAR Magyarország Kereskedelmi Kft.

budaörsi központjába munkatársakat keres az alábbi munkakörökbe:

Adófolyószám-kezelő

- középiskolai gazdasági végzettség;
- hasonló területen szerzett gyakorlat;
- számítógép (WORD, EXCEL) használata.

Kontrollingszisztens

- középiskolai gazdasági végzettség;
- számítógép (WORD, EXCEL) használata;
- németnyelv-tudás előny.

Kontrolláló könyvelő

- mérlegképes könyvelői végzettség és azonos munkakörben eltöltött 2-3 év gyakorlat vagy felsőfokú szakirányú végzettség;
- számítógépes alapismeretek.

Tárgyviszesség-könyvelő

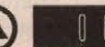
- mérlegképes könyvelői végzettség és azonos munkakörben eltöltött 2-3 év gyakorlat vagy felsőfokú szakirányú végzettség;
- számítógépes alapismeretek.

Jelentkezését várjuk.

SPAR Magyarország Kereskedelmi Kft.

Pala Imréné főkönyvelő részére

2040 Budaörs, Pf.: 312, Telefon: 06 23 508-061

AZ ERZSÉBETVÁROSI POLGÁRI LAKÁSÉPÍTÉSI PROGRAM

keretében megépülő nívós 28 lakásos társasházban

ÚJ ÖRÖKLAKÁSOK VÁSÁROLHATÓK

korlátozott számban (97 000 Ft/m²)

RÓZSÁK TERÉNÉL,

a Budapest VII., Péterfy S. u. 9. sz. alatt.

Belvárosi, városképileg védett környezet.

35 ÉV ALATTI FIATAL HÁZASOK ESETÉN KEDVEZMÉNY.

Jelentkezni lehet: Bp. VII. Kerület Polgármesteri Hivatal lakásirodáján, telefon: 322-6819, 342-2969/189 munkaidőben.